

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců Mgr. Jana Šmakala a JUDr. Ondřeje Szalonnáse ve věci

žalobkyně: J. T.
zastoupena advokátem JUDr. Jiřím Vlasákem,
sídlem náměstí Republiky 2/2, Plzeň,

proti
žalovanému: Ministerstvo zemědělství,
sídlem Těšnov 65/17, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 18526/2019-MZE-15111 ze dne 6. 5. 2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V roce 2012 Městský úřad Přeštice v řízení o odstranění stavby zjistil, že bez povolení vodoprávního úřadu došlo k zabetonování otvoru v boku náhonu mlýna a pily v Dolní Lukavici, kterým dříve proudila voda do kanálu pod budovou pilnice. Rozhodnutím č. j. OŽP-STP/21796/2012 ze dne 27. 9. 2012 (ve spoj. s rozhodnutím Krajského úřadu Plzeňského kraje č. j. ŽP/9814/12 ze dne 9. 1. 2013) městský úřad nařídil žalobkyni a

jejímu manželovi, aby odstranili tuto nepovolenou stavbu – stavební úpravu otvoru v boku náhonu o rozměrech 30×60 cm. V této věci se žalobkyně i její manžel soudili před Krajským soudem v Plzni (sp. zn. 30 A 20/2013) i Nejvyšším správním soudem (sp. zn. 9 As 293/2014, 9 As 1/2016), nicméně neuspěli a rozhodnutí o odstranění stavby tak zůstalo v právní moci.

2. V roce 2015 žalobkyně navrhla obnovu tohoto řízení o odstranění stavby. Podstata návrhu žalobkyně na obnovu řízení spočívala v předložení stavební dokumentace, kterou žalobkyně našla po zemřelém tchánovi. Tato dokumentace měla doložit, že zabetonováním otvoru byla stavba ve skutečnosti uvedena do původního stavu, tj. byl odstraněn otvor nelegálně probouraný.
3. Krajský úřad Plzeňského kraje svým rozhodnutím č. j. PK-ŽP/23295/18 ze dne 4. 3. 2019 návrh žalobkyně na obnovu řízení o odstranění stavby zamítl. Podle názoru krajského úřadu se městský úřad v původním řízení o odstranění stavby podrobně zabýval tím, zda je otvor v boku náhonu legální. Dospěl k závěru, že legální je. Doklady předložené žalobkyní tento závěr nijak nezpochybňují, neboť popisují stav v době před zhotovením otvoru. Tato dokumentace tedy nemůže prokázat, že stavba nebyla později měněna, ani to, že jde o změny nelegální.
4. Následné odvolání žalobkyně žalovaný zamítl a rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. Předně se ztotožnil s názorem krajského úřadu v tom, že z předložené dokumentace nelze dovodit více, než stav v době jejího pořízení. Tento stav však byl nepochybně jiný v době, která je podstatná pro rozhodnutí. Tato dokumentace tak může být formálně novým, dříve neznámým důkazem, materiálně ovšem nemůže nic změnit na závěrech původního řízení. Stavební úpravy (zazdění otvoru) totiž vyžadovalo stavební povolení bez ohledu na to, zda samotný otvor byl povolený nebo ne.

Řízení před soudem

5. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně brojila žalobou. V ní uvedla, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalobkyni a jejímu manželovi v původním řízení bylo uloženo, aby obnovili stav stavby, neboť zabetonovali otvor o rozměrech 30×60 cm v boku náhonu mlýna a pily v Dolní Lukavici, kterým dříve proudila voda do kanálu pod budovou pilnice, jenž je součástí vodního díla. Žalobkyně spolu s manželem po celou dobu ať již správního řízení či předchozího soudního přezkumu popírali existenci otvoru a rovněž jeho povahu jako součásti vodního díla. Nicméně správní orgán s touto argumentací nesouhlasil a v odůvodnění svého rozhodnutí mimo jiné uvedl, že se *ke stavbě nedochovala dokumentace, která by provedení otvoru dotovala...* V červenci 2015 žalobkyně s manželem při vyklízení archivů po manželově otci našla kompletní stavební dokumentaci MVE František spol. s r. o. Dolní Lukavice z roku 1927, 1954 a 1956 včetně výpočtů, průtoků a ostatní dokumenty, související s výstavbou tohoto vodního díla. Z těchto dokumentů je dle žalobkyně zřejmé, že onen otvor ve zdi pilnice součástí vodního díla nebyl. Podle žalobkyně jsou splněny podmínky pro obnovu řízení. Žalovaný pouze přisvědčil argumentaci prvostupňového správního orgánu, aniž by přihlédl k úvaze, že otvor není součástí vodního díla, poněvadž jím nepřitéká voda. Předložená dokumentace zpochybňuje existenci otvoru i jeho účel, poněvadž otvor nemá jiné využití než vzhazování odpadků.
6. Žalovaný ve vyjádření odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podstatou souzené věci je provedení stavebních úprav čili zazdění otvoru v opěrné zdi náhonu bez

patříčného veřejnoprávního titulu. V průběhu řízení bylo umožněno požádat o dodatečné povolení v souladu s platnou právní úpravou, čehož žalobkyně nevyužila. Bez ohledu na to, zda vznik otvoru v minulosti byl nebo nebyl povolen, nemění to nic na potřebě právního titulu k provedení jakéhokoliv zásahu do konstrukce náhonu. K tomu, aby mohla být nařízena obnova řízení, musí být kumulativně splněny všechny zákonem stanovené podmínky, jíž jedna není splněna – předložená dokumentace nemůže odůvodnit jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního rozhodování.

Ústní jednání

7. Žalobkyně při ústním jednání ilustrovala žalobní argumentaci podrobným rozbořem nově předložené dokumentace. Ta má potenciál odůvodnit jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení o odstranění stavby, což ostatně lze demonstrovat na situačním plánu z roku 1947, který sloužil jako příloha ke kolaudačnímu rozhodnutí v roce 1956. Sporný otvor nepochybně nebyl součástí vodního díla. Stěžejními důkazy jsou projektová dokumentace a další dokumenty, které přesně vymezují, co je součástí vodního díla. Správní orgány v řízení o odstranění stavby pochybily, pakliže zahrnuly do vodního díla budovu pilnice a uváděly některé skutečnosti, které jsou v rozporu s původní dokumentací z roku 1956, jenž jasně vymezuje, co bylo součástí vodního díla v roce 1956, ačkoliv stav od roku 1956 zůstal nezměněn. Významné je především zdokumentování stavu v roce 1991, které výrazně kontrastuje s těmi důkazy, ze kterých vycházel správní orgán při rozhodnutí o odstranění otvoru, a který předložila společnost MVE F. T. spol. s r. o. Dolní Lukavice.
8. Správní orgán v původním řízení konstatoval, že se původní dokumentace nedochovala. Sám si tedy vytvořil názor, zda je sporný otvor součástí vodního díla či nikoliv. Žalobkyně má za to, že nově předložené důkazy prokazují, že otvor nebyl součástí vodního díla, neboť vodní dílo fungovalo téměř 40 let bez otvoru. Je tedy evidentní, že otvor nebyl součástí původního díla, poněvadž nebyl potřeba. MVE F. T. spol. s r. o. Dolní Lukavice jej pouze užívala k odstraňování odpadků, aby ušetřila čas a peníze v souvislosti s likvidací odpadu, který voda přinesla náhonem. Nově předložené důkazy jsou také způsobilé zpochybnit důkaz zásadní pro původní řízení, že řešený otvor je zaznamenán v příloze manipulačního řádu MVE F. T. spol. s r. o. Dolní Lukavice. Jeho umístění v manipulačním řádu je nesprávné, ve skutečnosti se nachází jinde. Z toho lze vyvodit, že účel otvoru spočívá v pouhém prostrkávání odpadků.
9. Žalovaný uvedl, že pro obnovu řízení musí být kumulativně splněny dvě základní podmínky. Již z repliky žalobkyně je však zcela zjevné, že ani jedna z těchto podmínek není splněna. V první řadě je třeba zdůraznit, že důkazy, které nyní žalobkyně předložila a jež považuje za nové, jsou nepřipustné, poněvadž se po celou dobu správního řízení nacházely v dispozici rodiny žalobkyně a žalobkyně je neuplatnila. Byl by tak popřen smysl a účel příslušných ustanovení správního řádu, pakliže by se na předestřené důkazy žalobkyně nahlíželo v rámci obnovy řízení jakožto na důkazy dříve neznámé.
10. I kdyby nově předložené důkazy byly schopny vyvrátit, že sporný otvor byl povolenou stavbou, nemohly by ovlivnit výsledek rozhodnutí ve věci samé, tj. původního rozhodnutí o odstranění stavby. Nepovolená stavba (zazdění otvoru), která odstraňuje či nahrazuje jinou nepovolenou stavbu, je stále stavbou nepovolenou. Řízení o odstranění stavby může být ukončeno buďto nařízením o odstranění stavby či rozhodnutím o dodatečném povolení stavby. Z předložených důkazů nevyplývá, že by žalobkyně žádala

o dodatečné o povolení stavby, byť to zazdění otvoru vyžadovalo.

Posouzení věci

11. Žaloba není důvodná. Nové skutečnosti uplatněné jako důvod obnovy řízení musí být způsobilé přivodit jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního rozhodování. Původní rozhodnutí o odstranění stavby ovšem stojí na tom, že jakýkoliv zásah do stěny náhonu potřeboval povolení vodoprávního úřadu jako speciálního stavebního úřadu. Doba vzniku otvoru, kterou žalobkyně nyní prokazovala, tak nemůže nic změnit na tom, že jeho zazdění nebylo (ani dodatečně) povoleno, ač to bylo potřeba.
12. Je přitom třeba zdůraznit, že soud si byl při rozhodování vědom lidsky a nyní i právně složité situace, která plyne z existence pravomocného výroku o povinnosti odstranit stavební úpravu. Tento výrok je následkem mimo jiné toho, že žalobkyně neuspěla v původním řízení a že celý problém věcně spočívá ve skutkových dějích z doby značně vzdálené a důkazně tedy špatně uchopitelné. To však neznamená, že tyto otázky – již jednou právně a závazně posouzené – je možné bez dalšího revidovat v novém řízení před správními orgány či soudy. Pro soud a správní orgány mohlo být rozhodné pouze to, zda jsou naplněny podmínky pro povolení obnovy řízení. Ty naplněny nebyly.
13. Je třeba také vyjasnit okolnost, která je pro pochopení věci nezbytná, dosud však nebyla jasně řečena. V původním řízení se městský úřad nepochybně podrobně zabýval tím, zda byl sporný otvor povolen či ne. Proč tak činil, není jasné. Jeho rozhodnutí v původním řízení, alespoň jak je koncipováno v jeho písemném vyhotovení, totiž svou argumentaci staví na něčem jiném (bezvýjimečné potřebě povolení). Tato nejasnost se tak projevila i v tom, jaké důkazy žalobkyně předložila a na čem v části stojí nyní napadená rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení.
14. Krajský úřad své nynější rozhodnutí založil na tom, že dokumentace předložená žalobkyní je neprůkazná ve vztahu ke zhotovení sporného otvoru a původnímu závěru o tom, že šlo o otvor povolený. Krajský úřad se tedy zabýval jednou z otázek, kterými se zabýval městský úřad v původním řízení (pro povolení obnovy řízení ovšem otázkou méně důležitou).
15. Tento závěr žalovaný potvrdil, své vlastní rozhodnutí však založil především na tom, že pro původní řízení byla rozhodná otázka toho, které stavební zásahy vyžadují stavební povolení. V tom tedy mezi oběma orgány nepanovala úplná shoda. Z hlediska soudního přezkumu však tato rozhodnutí tvoří jeden celek, soud se proto zabýval především tím, zda je v souladu se zákonem závěr žalovaného. Shledal přitom, že závěry o nedostatečné vypovídací schopnosti předložené dokumentace jsou předčasné, samotný právní závěr žalovaného o rozhodné otázce však bez dalšího ob stojí.

Otázka rozhodná pro obnovu řízení

16. Obnova řízení na základě žádosti účastníka je mimořádným opravným prostředkem, jenž slouží především k nápravě skutkových nesprávností v původním řízení (srov. rozsudek NSS č. j. 6 As 39/2009-74 ze dne 13. 5. 2010, č. 2144/2010 Sb. NSS).
17. Podle § 100 odst. 1 správního řádu se na žádost účastníka obnoví řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci, jestliže vyšly najevo *dříve neznámé* skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, *pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla*

předmětem rozhodování.

18. Jedinou rozhodnou otázkou pro posouzení věci tedy bylo, zda stavební dokumentace předložená žalobkyní mohla odůvodnit jiné řešení otázky, než ke kterému dospěly správní orgány v původním řízení o odstranění stavby. Ostatní podmínky pro obnovu řízení v zásadě nebyly sporné a soud se jimi proto podrobně nezabýval (s výjimkou neznámosti důkazů níže).
19. Městský úřad Přestice na str. 2 a 3 rozhodnutí č. j. OŽP-STO/21796/2012 ze dne 27. 9. 2012 vydaného v původním řízení o odstranění stavby mimo jiné uvedl, že

„trouba spojovacího kanálu za jemnými česlemi MVE F. T. spol. s r. o. je součástí vodního díla a zabetonování této trouby spojovací kanálu došlo k stavební úpravě a k zásahu do nosných konstrukcí vodního díla konstrukce zdi náhonu (zároveň i konstrukce nosné zdi budovy pilnice), která vyžaduje opatření vodoprávního úřadu. **Nejedná se o stavební úpravy dle § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona, které nepodléhají žádnému opatření vodoprávního úřadu. Zabetonováním otvoru v části náhonu došlo dle názoru vodoprávního úřadu k stavebním úpravám, kterými se zasáhlo do nosných konstrukcí stavby...** Ze znaleckého posudku vyplývá nutnost provedení stavebních úprav, včetně zabetonování otvoru pro zabezpečení objektu pilnice. Vodoprávní úřad tento posudek nezpochybňuje, ale nemůže akceptovat postup, kdy navrhované úpravy jsou provedeny bez opatření stavebního úřadu vyžadovaného stavebním zákonem.“

Tyto právní závěry pak krajský úřad potvrdil jako správné a žalobkyni se nepodařilo toto rozhodnutí odstranit ve správním soudnictví (srov. zejména rozsudky NSS č. j. 9 As 293/2014-45 a 9 As 1/2016-50).

20. Původní rozhodnutí o odstranění stavební úpravy – zabetonování otvoru 30×60 cm ve stěně náhonu a budovy pilnice – tedy spočívá na tom, že jde o zásah do nosné konstrukce náhonu, který vždy potřeboval povolení vodoprávního úřadu jako speciálního stavebního úřadu. Doba vzniku otvoru, zda otvor vznikl v souladu s právem nebo zda existovaly dobré věcné důvody pro zabetonování otvoru, tak nebyly v původním řízení podstatné pro rozhodnutí (jakkoliv byly řešeny, což nelze popřít). Městský úřad Přestice dovodil potřebu povolení z toho, že zabetonování otvoru je vždy zásahem do nosné konstrukce stavby. Byl si přitom vědom i toho, že průtok vody původním otvorem do budovy pilnice mohl být stavebnětechnicky problematický a nežádoucí. Stavebnětechnická stránka věci však nemění nic na právním posouzení, které činnosti vyžadují povolení a které nikoliv.
21. Prokázání doby vzniku otvoru tedy nemůže nic změnit na tom, že jeho zabetonování nebylo (ani dodatečně) povoleno, ač to bylo podle původního rozhodnutí o odstranění stavby nezbytné. Proto také není významné, zda otvor existoval legálně (a byl původní) nebo zda byl dodatečně (nelegálně) probourán.

Nově předložené důkazy jako důvod pro změnu původních skutkových zjištění

22. Pro úplnost lze zmínit, že dokumentace z let 1927 až 1991 k mlýnu, pile a tamním malým vodním elektrárnám představuje důkazy, na jejichž základě by zřejmě bylo možné učinit pravděpodobnostní skutkový závěr o tom, zda byl sporný otvor původní a legální. V této otázce je třeba odmítnout – při nejmenším jako předčasný – závěr správních orgánů o tom, že tato dokumentace *nevypovídá o tom, zda byl otvor proveden v 90. letech na základě povolení*. V obecné rovině je jistě logické, že dokumentace z dřívější doby nevypovídá o tom, co se na místě (vodním díle) stalo později. Nelze ovšem

pominout konkrétní okolnosti případu: původně stavební úřad dospěl k pravděpodobnostnímu závěru, že sporný otvor byl povolen, a tedy že do stěny náhonu po právu patří, ač pro to neměl žádný jednoznačný podklad. Nyní předložené důkazy vypovídají o tom, že sporný otvor původně ve stěně náhonu nebyl a nebyl tak původně potřeba k žádnému účelu. Z toho lze na základě odborných znalostí a při znalosti skutečného umístění otvoru usoudit, zda jeho dodatečné provedení v konkrétním místě mělo nějaký funkční význam, pro který by tento otvor měl být v 90. letech povolen (anebo zda šlo o otvor nelegálně probouraný jen za účelem usnadnění práce při odstraňování odpadu). Pravděpodobnostní závěry (úsudky) nemohou být bez dalšího vyřazeny ze zjišťování skutkového stavu, a to tím spíše, pokud by měly zpochybnit původní závěry taktéž pravděpodobnostní povahy. Skutková otázka vzniku otvoru a jeho povolení by tak zasluhovala podrobnější rozbor, aby bylo možné si učinit závěr o tom, co se ve skutečnosti před lety stalo a zda to bylo po právu.

23. Zároveň pak soud považuje za předčasné i tvrzení žalovaného uplatněné při ústním jednání, že dokumentace předložená žalobkyní není dříve neznámým důkazem, protože ji měla rodina žalobkyně k dispozici. K této otázce by bylo potřeba doplnit dokazování o tom, kdo konkrétně měl tuto dokumentaci v držení a kdy (podstatné je, zda žalobkyni byla tato dokumentace známa, nikoliv to, že ji měla v držení její rodina, nadto bez bližšího určení). Za stávajícího stavu by to však pro posouzení věci nic nepřineslo.

Závěr

24. Jakkoliv tedy soud na předložené důkazy a jejich vypovídací schopnost nahlíží příznivěji než správní orgány, nemění to nic na tom, že nemohou odůvodnit jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení o odstranění stavby. Jak již soud opakovaně uvedl, nosné důvody původních rozhodnutí nejsou založeny na *skutkové otázce* vzniku otvoru.
25. Spočívají především na *právní kvalifikaci* jednání žalobkyně podle § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona, tedy že zabetonování otvoru v boku náhonu by vždy vyžadovalo povolení vodoprávního úřadu, který ovšem vydán nebyl. Tento pravomocně vyslovený *právní závěr* není možné v rámci obnovy řízení revidovat, i kdyby byl nesprávný. Toho se žalobkyně měla domáhat odvolacím řízením, popřípadě v řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí o odstranění stavby.
26. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že správní orgány v zásadě posoudily podmínky pro povolení obnovy řízení v souladu se zákonem. Žalobu proto zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 19. ledna 2022

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu